

Lunds botaniska förenings förhandlingar.

XIX. Den 25 Nov. 1889.

Docenten E. LJUNGSTRÖM redogjorde för en honform af *Orobanche Hederæ* från Lunds botaniska trädgård.

XX. Den 17 Febr. 1890.

Professor F. ARESCHOUG föredrog om en del norska *Rubus*-former samt om blad-former inom de olika grupperna af släktet *Rubus*, hvarvid särskildt framhölls, huru som dessa förhållanden stodo i öfverensstämmelse med den af Darwin framställda och af d:r Vries vidare utvecklade teorien om pangenesis.

XXI. Den 2 April 1890.

Amanuensen B. LIDFORS lemnade en kortfattad öfversigt af sina undersökningar öfver garfsyrehaltiga idioblaster hos Primulaceerna.

XXII. Den 7 Maj 1890.

Lichenologiska anteckningar.

Af ALFRED BERG.

Under den tid jag varit sysselsatt med insamling och studium af lafvar, har jag haft tillfälle att göra några iakttagelser och fynd, som jag här nedan vill meddela. Det mesta är från södra Halland och den sydvestra hälften af Skåne. Hafstrandsvegetationen i Skåne tyckes, hvad beträffar lafvar, hafva hittills varit föga beaktad; jag har dock anledning att förmoda, det en närmare undersökning af densamma, särdeles der flintbollar ligga kringströdda (såsom mellan Höganäs och Mölle och flerstädes på skånska vestkusten), väl skulle löna sig för lichenologen. För öfrigt är hafskusten rikligen beströdd med sandstenar af olika slag, block af granit, gneis, grönstenar etc.

Hvad beträffar lokal-uppgifterna, så har jag i allmänhet ej aktat nödigt att upptaga lokaler för lafvar, som i de utgifna delarne af TH. M. FRIES' *Lichenographia Scandinavica* och S. ALMQVIST'S afhandling "Om de Skandinaviska arterna af lafsläktena *Schismatomma*, *Opegrapha* och *Bactrospora* och *Monographia Arthoniarum Scandinaviæ* betecknas såsom allmänna inom resp. provinser. Beträffande de öfriga svenska laf-grupperna, hvaröfver ej någon nyare och fullständigare litteratur föreligger, uppgifver jag lokaler äfven på en del allmännare lafvar; detta med hänsyn till att Skåne och Halland äro så jemförelsevis ofullständigt utforskade i lichenologiskt afseende.

Ramalina calicaris (L.) TH. FR. β *fastigiata* (PERS.) FR. förekommer ganska ymnigt på löfträd vid Bårarp (Refvinge socken *) i Halland.

Cladonia coccifera (L.) SCHÆR f. *epiphylla* FR.: Några ex. med de korta podetierna alldeles klädda med phyllocladier, med apothecier och phyllocladier i podetiernas spets sammangyttrade till ett hufvud anträffades å Bårarps berg *) på naken ljungmark.

Cl. pyxidata (L.) FR. f. *symphylicarpa* (FR.) NYL: på samma lokal som föreg.

Cl. papillaria (EHRH) HOFFM. Hall.: Bårarps berg, fertil.

Xanthoria parietina (L.) TH. FR. β **cinerascens n. var.**

Thallus imbricato *laciniatus vel interdum lobulatus*, *glauco-cinereus* vel *virescenti-cinereus*, *opacus*; *laciniæ convexæ*, *adscendentes*, *apicibus* (vulgo) *dilatatis*, *subtus* vel *totæ sorediis fatiscentes*; *apothecia elevato-sessilia*, *marginè elevato integro vel subcrenulato thallo concolore*, *disco sordide flavido-aurantiaco*.

På gamla trädstammar i Lunds botaniska trädgård och "Gyllenkrookska promenaden" s. om Lund. Växtplatsen kan ej betecknas såsom särskildt skuggig eller fuktig, snarare utsatt för blåst, sol och regn. Jag vore annars benägen att anse denna form analog med

*) Det Bårarp och Bårarps berg som i det följande omnämnes ligger i Refvinge socken.

Physcia pulverulenta β *pityrea* (ACH) NYL. och *Ph. obscura* (EHRH.) NYL β *virella* (ACH) TH. FR. Den förra har jag åtminstone funnit på en snarlik lokal (Norra kyrkogården i Lund.). Apothecierna äro ganska sparsamma; disken vanligen mer eller mindre konkav med en matt, nästan smutsgul färg, helt annan än hufvudformens bjerta. Funnes ej apothecierna, skulle man säkerligen hafva svårt att ej taga formen för en *Physcia*. Thallus är alldeles öfverfylld af gonidier, som sönderspränga barklagret. Alla delar utom disken sakna krysonfansyra, rödfärgas således ej af KOH. På några andra ställen har jag hittills ej lyckats anträffa denna form fullt utpräglad; i de glesa alléerna vid vägarne på slätten norr om Lund har jag funnit öfvergångar till hufvudformen; dessa stå dock alla närmare hufvudformen än denna f. *cinerascens*.

Caloplaca murorum (HOFFM) TH. FR. f. *intermedia*, närmande sig β *miniata* (HOFFM.) TH. FR.: Hall. Hulabäck i Steninge socken, på klippblock vid vattenbrynet.

C. citrina (HOFFM.) TH. FR. på flintbollar å Skånes vestkust flerstädes. Öl.: Borgholm.

C. aurantiaca (LIGHTF.) TH. FR. β . **marina n. var.**

Thallus orbicularis vel late expansus, minute verruculosus verrucis dispersis vel confertis, *aurantiacus*; apothecia *parva* concolora disco *concaviusculo* vel *plano* (raro *convexiusculo*); sporæ *minores difformes, sæpe medio constrictæ*.

På hårdare klippor och block (gneis och granit, helst på släta ytor) vid hafsstranden; Sk.: Kullaberg (Ablehamn); Hall.: Hulabäck.

Apotheciernas diameter sträcker sig ej öfver 0,6 m. m., vanligen är den c:a 0,4 m. m. Sporer öfver 0,014 m. m. i längd har jag ej kunnat finna; de kortaste jag sett, nästan klotformiga, hafva mätt 0,009 m. m. i längd. Denna form torde vara analog med den ofvan omnämnda intermediära formen af *C. murorum*.

C. ferruginea (HUDS) TH. FR. f. *obscura* TH. FR. Sk.: Kullaberg flerstädes; Hall.: Fröllinge skog.

Rinodina sophodes (ACH.) TH. FR. β *milvina* (WNBG.) TH. FR. Hall.: Getinge kyrkogårdsmur, Bårarps berg, Margreteberg (Harplinge socken).

R. Bischoffii (HEPP.) KÖRB. α *protuberans* KÖRB Sk.: vestkusten på flintbollar såsom vid Mölle, Höganäs, Limhamn. β *immersa* KÖRB. Öl.: Borgholms slottsruin; Alvaren.

Rinodina biatorina KÖRB. β **buellioides** nov. var.

Hypothecium fuscum; sporæ *mediocres* (0,011—14 m. m. longæ, 0,006—8 m. m. latæ). Sk.: Kullaberg, "Josefinelyst."

Denna laf har lång tid (jag fann den 1886) synts mig så utprägladt lecideinsk, att jag ansett den böra föras till släktet *Buellia*. Professor TH. FRIES har imellertid meddelat mig, att han anser den vara en *Rinodina* och närmast en afvikande form af *R. biatorina*. Jag tvekar därför ej att så, som ofvan skett, benämna den, så mycket hellre som jag efter noggrannare undersökningar slutligen funnit gonidier (dock endast enstaka) i excipulum.

Acarospora glaucocarpa (WNBG.) KÖRB f. *conspersa* FR. & f. *medians* NORM. Upl.: Wattholma på kalksten.

A. squamulosa (SCHRAD) TH. FR. Öl. på kalkklippor å Landborgen vid Borgholm.

A. fuscata (SCHRAD.) TH. FR. α *pelicypha* (WNBG.) TH. FR. Sk.: Kullaberg på gneis. Sjelf har jag ej sett hufvudformen; men enligt prof. FRIES är denna en "forma macrior".

A * *discreta* (ACH.) TH. FR. Hall.: Bårarps berg; Öl. Alvaren vid Borgholm på erratiska block; Upl.: Upsala, Lassby backar.

f. *obscurata*: thallus fere *niger*; apothecia in verrucis solitaria vel plura, concolora.

Sk.: på sandsten å hafstranden s. om Mölle.

Af de många former af *Lecanora subfusca* (L.) ACH., som ständigt anträffas, vill jag här omnämna endast en, som torde vara att föra under β *argentata* ACH. Den afviker genom mindre apothecier (de nå sällan en diam. af 1 m. m.), hvilkas disk är blekt brun, ungefär af ljus läderfärg; krustan får en gul anstrykning af ganska talrika små gula soledier.

Den förekommer i stark skugga på bok vid Bökebergsslätt i Skåne.

Af *Lecanora sordida* (PERS.) TH. FR. har jag i Upsalatrakten vid Flottsund funnit en form, som kanske också bör omnämnas: Crusta contigua vel tenuissime rimosa, fere cretacea; apothecia primo innata v. adpressa disco concaviusculo, pallide subochraceo flavido, nudo, margine crassiusculo circumdata, dein adnata, disco tumido (sæpe tuberculato) livido, tenuiter pruinoso, margine extenuato vel excluso. Thallus KOH intense lutescens dein sordidescens et tempore sanguineo-rufescens: f. **cretacea**, si placet.

Lecanora helicopsis (WNBG.) ACH. f. *dilutior* NYL.(?) Hall.: Hulabäck i Steninge s:n å hafsstranden „in lapidibus, fluxo maris interdum irrigatis.“

Huruvida ej möjligen detta fynd i sjelfva verket är hufvudformen af *Lecanora helicopsis*, vill jag ej afgöra utan jemförelse med original exemplar; det synes mig dock sannolikt, då de af mig funna exemplaren hafva mycket mörka, ofta nästan svarta apothecier (om f. *dilutior* NYL. heter det: "— — apotheciis livido-fuscescentibus vel fuscis." *) Thallus, som är starkt "rimoso-areolatus", med små (vanl. mindre än 0,5 m. m. diam. plana rutor, vexlar i färg från "albido-cinereus" till "sordide livido- v. virescenti-cinereus" hvilket innefattar de färgnyanser, som äro upptagna i beskrifningarne öfver både WAHLENBERGS hufvudform och NYLANDERS f. *dilutior*. **) Sporstorleken hos de halländska exemplaren stämma också med uppgifterna om hufvudformens sporer. Spermogonierna äro ganska talrika, ett eller flere i hvarje bålruta; spermatierna likna dem hos *Lecanora subfusca*. Jag är därför benägen att anse den i fråga varande lafven vara *L. helicopsis* (WNBG.) ACH. Hur den ser ut i omkretsen, har jag ej iakttagit. För öfrigt må tilläggas, att

*) W. NYLANDER: Lichenes scandinaviae, Helsingfors 1861. p. 159.

***) jfr. l. c. & TH. M. FRIES: Lich. Scand. p. 149,

dess utseende så mycket afviker från habitus hos *Lecanora Hageni* (ACH.) KÖRB., att jag svårligen kan finna något, som i art-hänseende sammanbinder dessa två. En jämförelse med *Lecanora poliophæa* (WNBG.) SCHER vill jag ej gifva mig in på, då jag ej sett denna art; sambandet åt detta håll synes mig dock mera sannolikt. *)

Lecanora albescens (HOFFM.) TH. FR. β *cæsioalba* (KÖRB)
TH. FR. Öl.: Alvaren pr Borgholm på kalkklippor.

På samma lokal har jag af *L. albescens* funnit ett par former, som jag här vill omnämna; den ena närmar sig β *cæsioalba*, men har mycket små (diam. högst 0,4 m. m., vanl. 0,2—0,3 m. m.), svartlivida apothecier med än naken, än tunt pruinös disk och tunn, krenulerad kant; den andra närmar sig genom sin tjocka apothecie-kant *L. * dispersa* (PERS) FLK. men har ofta disken tjockt pruinös.

L. * dispersa (PERS.) FLK. har jag anträffat på hårdare stenarter på Kullaberg i Skåne. På Ölands kalkklippor företer den många olika former hvilkas extremer mycket avvika från hvarandra. Så har jag en form med vanligen regelbundna, strödda apothecier, hvilkas disk är brun—svartbrun, och hvilkas kant från att vara gul eller gulhvit, krenulerad och pruinös öfvergår till smutsgrå eller brunaktig, nästan hel och ej pruinös.

Ännu en annan form har jag funnit på krustan af *Lecanora calcarea* (L.) SMFR. Den ser egendomligare ut: apothecierna äro vanligen tätt hopträngda till små dynlika klumpar och oregelbundna (ibland enstaka och mera regelbundna); deras kant är knapt pruinös vanl. naken, hel eller svagt krenulerad, hvitaktig. Den har starkt tycke af någon mindre form af *L. subfusca*, men sporerna visa dock att man har med *L. * dispersa* att göra. Någon egen krusta synes den

*) jfr. Th. M. Fr. l. c.

ej bestå sig. Tilläfvventyrs kunde den anses förtjena att kallas f. *epiphytica*.

L. sulphurea (HOFFM.) ACH. Sk.: Kullaberg; Hall.: Ste-ninge, Refvinge och Getinge socknar på flere ställen.

L. * symmetrica ACH. Hels.: Åvik vid Hudiksvall på rönn.

L. subintricata (NYL.) TH. FR. Hall.: Bårarp på björk.

L. chlorophæodes NYL. Hall.: Bårarps berg.

Af *L. cinerea* (L.) SMRFT. har jag på kyrkogårds-
muren vid Skokloster i Upland funnit en form, som
troligen är identisk med den vid Nora i Westman-
land af J. G. LAGERGREN funna. *) Thallus är djupt
och bredt sprickig, på ytan rödlett (ungefär af samma
färg som apotheciernas hos *Bacidia rosella* (PERS.) DE
NTERS); inuti äro thallusvärtorna mönjeröda.

L. lacustris (WITH.) TH. FR. Hall.: Fröllinge skog i
en bäck: f. *crusta pallida*; Undars mosse: f. *crusta ochracea*.

Lecania cyrtella (ACH.) TH. FR. f. *proteiformis* Mass.
Sk.: Kullaberg på klippväggar.

Öl.: Alvaren pr Borgholm på kalk:

a) f. *crusta supra pulveracea, alba*; apothecia mi-
nuta, hemisphærica, immarginata;

b) f. *crusta obsoleta*; apothecia subplana v. con-
vexiuscula disco nigro, interdum pruinoso, margine
cretaceo cincto. Forsan forma morbosa; inter apothecia
fertilia adsunt sterilia, solum paraphyses breves
gracillimas, nulla autem ascorum vestigia continentia,
disco hyalino albido.

Hematomma ventosum (L.) MASS. Hall.: Bårarps berg;
Nyårsås.

H. coccineum (DICKS) KÖRB. α *ochroleucum* (NECK.) TH.
FR. Sk.: Stehag på bok; Hall.: Bårarps berg på sten. *Crusta*
KOH lutescens.

β *porphyrium* (HOFFM.) TH. FR. Sk.: Kullaberg, Ablehamn.

a) f. *crusta albida* v. glaucescente; apothecia irre-
gularia, angulosa, obscure sanguinea: Hall.: Bårarps berg.

b) f. *crusta lutescenti-albida*; apothecia parva, re-
gularia, adnata v. fere sessilia, læte colorata: Hall.:
Fröllinge. Utraque f. saxicola.

*) TH. M. FR. Lich. Scand. p. 280: "insignis forma ad Nora etc."

Quibus in formis crusta KOH intense lutescit. *)

Pertusaria protuberans (SMRFT) TH. FR. Hels.: Bjuråkers s:n Nipen på björk.

P. multipuncta (TURN.) NYL. Hall.: nära Falkenberg på al.

P. leioplaca (ACH.) SCHÆR. β *laevigata* TH. FR. Hels.: Bjuråkers s:n Nipen. Ända till sju "ostiola" har jag i fertila vårtor iakttagit.

P. communis DC. Å exemplar på sten från Hall. (Margreteberg i Harplinge) hafva sporer iakttagits ända till 223 μ långa och 71 μ breda.

Sphyridium placophyllum (WNBG.) TH. FR. Hall.: Bårarps berg, fertil.

Baeomyces roseus PERS. ibm.

Bacidia albescens (ARN.) Zw. Sk.: Bökebergsslätt på en multnande bokstubbe.

B. inundata (FR.) KÖRB. Hall.: Fröllinge skog (saxicola) Sk.: Fogelsång: f. *brevispora*: *spora breviores* (non ultra 0,027 m. m. longæ) excipulum violaceo-nigricans (HONO₂ violaceum evadit); *apothecia obscurata*; hypothecium dilute fuscum. Ad saxum arenarium sæpe inundatum.

B. arceutina (ACH.) ARN. Öl.: Borgholm.

B. Friesiana (HEPP.) KÖRB. Sk.: Fogelsång på fläder; ön Lybeck i Krageholmssjön på alm.

B. incompta (BORR.) ANZI. Sk.: Rödninge på bok.

B. abbrevians (NYL.) TH. FR. Sk.: Bökeberg på ek. Hall.: Fröllinge på björk.

B. umbrina (ACH) BR. & ROSTR. γ *compacta* (KÖRB.) TH. FR. Sk.: Fogelsång (corticola ad Fraxinum; Hall.: Undars mosse (saxic.) Upl.: Högby pr Upsala. (saxic.)

Bilimbia milliaria (FR.) KÖRB. β *trisepta* (NÆG.) TH. FR. Hall.: Fröllinge skog.

Biatorella albopruinosa (ARN.) TH. FR. Öl.: Landborgen pr Borgholm.

Biatorella moriformis (ACH.) TH. FR. Ångermanl. Långsele.

B. pruinosa (TRU.) MUDD. ej sällsynt på kalk pr Limhamn i Sk.

B. simplex (DAV.) BR. & ROSTR. Hall.: Getinge kyrkogårdsmur.

B. Clavus (DC.) TH. FR. Sk. Kullaberg.

Lecidea ostreata (HOFFM.) SCHÆR. Hels.: Bjuråkers s:n Nipen.

*) jfr. M. Th. Fr. l. c. p. 298.

L. rupestris ACH. f. *typica* TH. FR. Upl. Wattholma på kalk.

L. helvola (KÖRB.) TH. FR. Hall.: Bårarps berg.

L. sylvana (KÖRB.) TH. FR. Sk.: Råröd pr Ringsjön på bok.

L. lucida ACH. Sk. t. allmän på stengärdesgårdar (helst skuggiga); temligen sällan fertil: Tostarp, Skärali, nära Rönneholm, Hör; Hall. flerst, dock endast steril.

L. fusca (SCHÆR) TH. FR. *α sanguineoatra* (WULF?) TH. FR. cortiola: Hall.: Fröllinge skog.

L. fuscorubens NYL. Sk. Fogelsång på Orsten.

L. rivulosa ACH. Hall.: Bårarps berg, Fröllinge skog, Margreteberg, Oscarström, Qvibille etc.

L. fuscescens SMRFT. Hels.: Bjuråkers s:n Moviken.

L. obscurella (SMRFT-) NYL. Hall.: Bårarps berg.

L. Cadubriæ (MASS.) NYL. ibm.

L. speirea ACH. Upl. Lassby backar vid Upsala; Mpd. Ortviksberget.

L. subconfluens TH. FR. Upl. Näs.

L. silacea ACH. Hls. Enångers s:n Båtsfjärd.

L. plana LAHM. Hall. Bårarps berg.

L. macrocarpa (DC) TH. FR. f. *lignicola* Sk.: Lund, på eksyllar å stambanan.

L. Dicksonii ACH. Hall.: Undars mosse, Nortorp (Steninge s:n).

L. fuscoatra (L.) TH. FR. *β subcontigua* FR. Hall.: Fröllinge.

L. fuscocinerea NYL. Upl. Högby.

L. intumescens (FW.) NYL. Öl. Färjestaden bland *Lecanora sordida* på stenmurar (af granit) ganska rikligt. Upl.: Vattholma, på krustan af *Lecanora atra*.

L. tenebrosa FW. Hall.: Bårarps berg (delarne inom Steninge s:n, närmare hafvet.)

L. elaeochroma (ACH.) TH. FR. *δ pulverulenta* (ACH.) TH. FR. Hall.: Fröllinge.

Catillaria lenticularis (ACH.) TH. FR. *β erubescens* (FW.) TH. FR. Öl. Landborgen pr Borgholm. (ett enda litet ex.)

C. Ehrhartiana (ACH.) TH. FR. *β muscicola n. var.*

Crusta tenuissima, subgranulosa vel fere leprosa, cinerascens, apothecia mox convexa, immarginata, sæpe conferta vel conglomerata; spermogonia rara, minuta; sporæ mediocres 0,011—0,017 m. m. longæ, 0,003—0,004 m. m. latæ.

Supra muscos vetustos ad Fagum: Hall.: Fröllinge skog.
C. Laureri HEPP. Sk.: mellan Råröd och Ringsjön på bok.
Buellia Schæreri D. NTRS. Hall.: Margreteberg (Harp-
 linge s:n). Upl.: Vårdsätra på *Juniperus communis*.

Buellia verruculosa (BORR.) TH. FR. *) Hall.: Getinge kyrkogårdsmur.

B. sororia TH. FR. Sk. på flintbollar med kalkskorpa å hafsstranden mellan Mölle och Höganäs, söder om Malmö vid Limhamn; Hall.: Getinge kyrkogårdsmur tillsammans med föreg. och *Rinodina sophodes* β *milvina*.

B. stellulata (TAYL.) BR. & ROSTR. *) Sk.: samma lokal och utbredning som föreg.

B. æthalea (ACH.) TH. FR. Hall. Undars mosse tillsammans med *Lecidea Dicksonii* och *Rhizocarpon obscuratum*.

B. alboatra (HOFFM.) TH. FR. γ) *ambigua* (Ach.) TH. FR. Hall.: Fröllinge skog; δ *zabotica* (KÖRB.) TH. FR. Sk.: Fogelsång (tills. med *Lecania cyrtella*), Falsterbo på Salix (tills. m. *Lecanora sambuci* & *Rinodina exigua*.)

B. betulina (HEPP.) TH. FR. Upl.: Vårdsätra.

Rhizocarpon polycarpum (MEPP.) TH. FR. Af denna laf har jag i kollektur af *Lecanora sulphurea* från Kullaberg i Sk. och Hulabäck i Hall. funnit mindre exemplar. Denna art torde således kunna träffas på de nämnda ställena i bättre utvecklade exemplar.

Rh. applanatum. (FR.) TH. FR. Upl.: Gottsunda på skug-giga, fuktiga klippor nära landsvägsbron.

Rh. grande (FLK.) ARN. Hels.: Hudiksvall, Galgberget.

Rh. distinctum TH. FR. Sk.: hafsstranden mellan Mölle och Höganäs på flintbollar öfverdragna med kalkskorpa. Hall. Getinge kyrkogårdsmur; Upl.: Ö. Engeby.

Rh. * Oederi (WEB.) KÖRB. Hall.: Undars mosse.

Rh. obscuratum (ACH.) KÖRB. Sk.: Kullaberg; Fogelsång på silurisk skiffer, Kungsmarken pr Lund (f. *apotheciis fere immersis*.) Hall.: Bårarps berg, Undars mosse, Fröllinge skog (Getinge).

f. *lavata* FR. Hall.: Bårarps berg, Undars mosse; Hels. Delsbo socken Stormnäsudden vid Dellsjöns strand.

Rh. amphibium FR. TH. FR. Hall.: Fröllinge skog i en bäck.

Sphærophorus coralloides L. yppigt utvecklad och fertil på Bårarps berg, nordv. sidan.

*) Förf. har ej sett denna art förut uppgifvas för Sverige.

Cyphelium tigillare ACH. Hels.: Hudiksvall på ett gammalt plank.

C. tympanellum ACH. Sk.: Bosjökloster på en gammal ek.

Calicium pusillum ACH. iakttagen flerstädes i Sk. Hall. Öl. Sörml. Upl. Gest. Hels. Mpd.

C. nigrum SCHÆR. f. *sporis majusculis*, 0,011—17 m. m. longis, 0,004—7 m. m. latis: Hall.: Fröllinge skog på tallbark.

C. subtile ACH. (*C. parietinum* ACH. 1816 enl. Stein i Kryptogamenflora v. Schlesien, Breslau 1879) Upl.: Sko på naket trä.

C. lenticulare HOFFM. Upl.: Vårdsätra.

C. curtum TURN & BORR. Upl.: Gottsunda på naket trä.

C. hyperellum ACH. t. allmän i v. Sk. och s. Halland på ek.

En form med grågrön krusta har jag anträffat i Sk.: vid Bökebergsslätt på ek.

C. salicinum PERS. Upl.: Flottsund på naket trä.

f. *xylonella* ACH. Upl.: Näs. på naket trä.

C. adpersum PERS. Upl.: Lenna, på ek.

Chænotheca melanophaea ACH. Hall.: Margreteberg Harplinge socken, på ek.

Ch. trichialis ACH. Stockholm, Dufnäs på ek.

Ch. brunneola FR. Upl.: Gottsunda på naket trä.

Ch. chrysocephala ACH. Stockholm, Sundbyberg på naket trä.

Coniocybe furfuracea. L. Sk.: temligen allmän t. ex. Fruali vid Öfvedskloster, Skärali, Röstånga, vid Ringsjön, Röddinge, Krageholm, Torup etc, Hall.: Fröllinge, Halmstad.

f. *sulphurella* WNBG. Hall.: Margreteberg (Harplinge); Stockholm, Sundbyberg; på båda ställena på ek.

Sphinctrina turbinata. PERS. Sk.: här och hvar på *Per-tusaria communis* och *P. leioplaca*; Hall.: Margreteberg, Fröllinge skog.

Dermatocarpon miniatum (L.) *a vulgare* KÖRB. Öl.: Borgholm.

f. närmande sig *β complicatum* Sw. Ibm; Upl.: sko.

Thelidium crassum MASS. Öl.: Alvaren vid Borgholm på kalksten.

Verrucaria immersa HOFFM. Öl.: Alvaren och Landbor-gen i stor mängd på kalksten; Upl.: Skokloster på kalk-rappning.

V. maura WNBG. Sk.: Kullaberg, Ablehamn (enligt prof. Th. Fries öfvergångsform till *β aractina* WNBG. Hall.: Hu-labäcksskär i Stenige socken, på stenar vid hafskanten.

V. fuscoatra (WALLR.) Hels.: Hudiksvall på tegeltak.

Gyalecta diluta PERS. Sk.: Fogelsång på multnande bark.

Thelotrema lepadinum ACH. Hall.: Fröllinge skog på bok.
f. sporis maximis, usque ad 0,144 m. m. longis, 0,012—22
m. m. latis!

Schismatomma rimatum Fw. v. *subvirescens* NYL. *) Sk.:
Torups skog på bok.

Opegrapha abietina ACH. Sk.: Krageholm.

Opegrapha Persoonii ACH. (?) Sk.: Falsterbo kyrka på
tegel. Jag har förut hänfört fyndet till en *O. conferta* ANZI;
Sedan jag öfversändt exemplar till prof. TH. FRIES, har han
benäget meddelat mig att den snarast vore att bedöma så-
som en *O. Persoonii* ACH.; de ex., han mottagit, hafva emel-
lertid ej haft mogna sporer* att uppvisa. Sjelf har jag å
mitt insamlade material haft mycket svårt att finna sporer;
de jag funnit, hafva alla varit konstant 4-rummiga; fyndet
är sålunda ej heller att hänföra till *O. varia saxicola*. De
sporer, jag sett, hafva mätt i längd ej öfver 0,022 m. m., och
i bredd ej öfver 0,005 m. m. och hafva aldrig visat
sig mörknande. Hvad som dock ej rätt väl stämmer
med *O. Persoonii* ACH. är att apothecierna, ehuru hopa-
de, ej någonsin bilda någon „massam gyroso-plicatam“ **) och
att thecium vackert blånar för jod. — Krustan är ganska
väl utvecklad, mycket fint sprickig (endast under förstoring
märkbart.)

O. herpetica ACH. Sk.: Bökebergsslätt på björk.

f. *subocellata* ACH. Öl.: Borgholm på hassel.

O. vulgata ACH. Upl.: Vreta på ek.

O. viridis PERS. Sk.: Kullaberg; Ön Lybeck vid Krage-
holm; Bökebergsslätt. På alla ex. äro apothecierna *icke*
glänsande. ***)

O. atra PERS. Sk.: Fogelsång; Kullaberg.

Arthonia lurida ACH. SCHÆR. β. *vulgaris* FR. ALMQV.
Allmän i Skåne.

A. vagans ALMQV. v. *Körberi* (LAHM.) ALMQV. Hall.: Un-
dars mosse. Synes mig närma sig v. *apatetica* (MASS.) ANZI.

Celidium stictarum. TUL. Hall.: Fröllinge skog på *Sticta*
pulmonaria L.

Segestria chlorotica ACH. Hall.: Fröllinge skog på sten i
en stundom uttorkad bäck, tillsammans med *Lecanora lacustris*
(WITH.) TH. FR.

*) Förf. har ej sett denna laf förut uppgifvas för Sverige.

**) Jfr. S. ALMQVIST. Om de skand. arterna af lafsläktena Schis-
matomma, Opegrapha och Bactrospora.

***) l. c. p. 22: "apothecia nitida."

- f. carpinea* SCHÆR. Öl.: Borgholm på hassel.
Pyrenula leucoplaca WALLR. Hall.: Margreteberg i Harplinge s:n. Upl.: Upsala botaniska trädgård.
P. Coryli MASS. Öl.: Borgholm.
Acrocordia conoidea. FR. Öl.: Landborgen vid Borgholm.
A. gemmata ACH. Sk.: Hall.: Öl.: allmän.
A. tersa KÖRB. Öl.: Borgholm.
Arthopyrenia grisea KÖRB. Hels. Norrbo.
A. analepta ACH. Sk.: Alnarp på hassel och lönn; ön Lybeck vid Krageholm på alm. Hall.: Hallandsås vid Haslöf.
A. stenospora KÖRB. Hall.: Getinge på al.
Pannaria microphylla Sw. Upl. Gottsunda.
P. triptophylla ACH. Sk.: Stockh. Djurgården.
Collema limosum. ACH. Sk.: Lund i en lergraf vid tegelbruket norr om nya kyrkogården.
C. furvum. ACH. Öl.: Borgholm, Alvaren.
C. melænum ACH. Öl.: ibm, copiose.
C. polycarpum SCHÆR. Öl.: ibm, copiose.
C. Vespertilio. LIGHTF. Sk.: Herrevadskloster.
Leptogium lacerum Sw. γ *lophæum* ACH. Öl.: Borgholm.
L. pusillum NYL. Upl.; Upsala nära grindstugan.
Polychidium muscicolum Sw. Upl.: ibm.
Lichina confinis LIGHTF. Sk.: på stenar å hafsstranden s. om Mölle — ganska allmänt.

Vegetationsiakttagelser inom Pajala socken af Norrbottens län.

Studier af HUGO SAMZELIUS.

Terrängen kring Tornio och Muonio elfvar är i allmänhet ej lika strängt kuperad som alla de andra norrländska elfvarne uppefter utan tvärtom mera lågländ, fjälltrakterna börja först norr om Wittangi och Karesuando för att kulminera kring Tornio träsk och Kilpisjärvi, medan hela det öfriga landet bildar en "subalpinsk" region, der bergstopparne nästan alltid falla inom trädgränsen, och der landskapet mellan höjderna och moränåsarne utfylles af träsk (= sjöar) och myrar, ändlösa myrar af ömsom fastare, ömsom mera lös konsistens. Pajala socken med sina bägge kapellförsamlin-

gar Muonio och Tärendö är på grund af detta omskrifna och — för en belägenhet 20—30 mil uppför en norrlandsk elf — egendomliga förhållande ett territorium med nästan uteslutande låglandskaraktär. Vattensystemet inom denna socken utgöres af den stora Tornio elfven med dess tillflöden Muonio och Lainio elfvar, hvartill då kommer Tärendeöelf, den unika vattendelaren (bifurkationsarmen) mellan Tornio och Kalix elfvar.

För bättre förstånds skull ville vi också påpeka att kustgebietet här i floristiskt afseende af oss räknas till och med Matarinki (Öfver-Tornio) by, att sedan följer den subalpiska Pajalaregionen, hvilken åter norr om Wittangi och Karesuando, inom Tornio lappmarker, fortsättes af typiska fjällandskap.

Att vegetationen inom en hel stor socken skall vara af olika art, ehuru vi hänföra området i dess helhet till nedomfjälls, bör i alla fall vara lätt insedt just på grund af de terrängernas olika skaplynnen och varierande höjdförhållanden, under hvilka den existerar. Så komma för *lägre fjäll* (d. v. s. högre berg med kala toppar) egendomliga växter dragande ned på höglandsplatåerna, medan starrarter och hvitludna videbuskar frodas på däldernas myrar. Som forstman har förf. haft tillfälle att under den sista sommaren observera växtlifvet inom "Pajala-regionen" och göra studier, af hvilka de mera märkliga härmed framläggas för notisernas läsekrets — intressanta om ej för annat så därför, att sedan L. L. Læstadii tid knappast någon sysslat med botaniska iakttagelser inom dessa områden. Några uppgifter från angränsande delar af Tornio lappmark samt Finland (Kolari socken och Kemi Lappmark) förekomma äfven härnedan.

Arctostaphylos alpina (L.) SPRENG. finnes allmänt inom regionen på hedlånd, högt belägen terräng („renbetes-land“), der den tillsammans med *Cetraria*, *Cladonia* o. a. bildar öfverdrag på sandmon. Frampå eftersommaren och hösten rod-

na bladen och åstadkomma då i det eljes enformiga, blekgrå laftäcket en god och anslående färgkontrast. Utpressas fruktköttet, konserveras lätt äfven fertila grenar. Insamlad dels på skogstrakterna Paljaslaki, Kiutislaki och Niittysaarinlaki inom allmanningen vid Parkajoki.

Astragalus alpinus L. förekommer allmänt efter bäck- och elfstränder. Blommade strax efter midsommar vackert inne bland elfbackarnes videsnår.

Antennaria dioica (L.) GÄRTH. v. *corymbosa* Hn. allmän. Har häruppe ovanligt långa blomkorgskaft.

Betula intermedia Thom. f. media MIHI! (Öfvergångsform till *B. alpestris* Fr.). Inom Muonionalusta kapellförsamlings allmanningsskifte vid Parkajoki påträffade jag i Augusti på toppen af berget Paljaslaki flere lågväxande björkar, hvilkas från *B. intermedia* skiljaktiga utseende genast frapperade och väckte tanke på, att här förevore en mellanform åt *B. alpestris*. Terrängen var som sagdt högländ — läget cirka 1,000 fot öfver hafvet — och buskarne hade detta knotiga, "vresiga" utseende, som karakteriserar fjälltrakternas björkregion. Grenarne äro icke blågrå eller gråbruna som hos *B. intermedia* utan hafva en mera svartbrun, mörk färgnyans, bladskifvan, med på undre sidan blekt och på öfre sidan icke så djupt grönt mesofyll, är bredare i förhållande till längden, mera utplattad, sågtänderna icke så spetsiga, men bladskaftens längd är som hos *B. intermedia*, d. v. s. ungefär $\frac{1}{3}$ af bladytans (intermedia-diagnosens mått: "bladen med skaft af ungefär halfva skifvans längd", har jag på alla iakttagna exemplar af denna art funnit vara alltför drygt). Tyvärr funnos inga frukt bärande exemplar, hvadan jag ej fick tillfälle att observera frögömmets (nötens) proportioner i förhållande till vingarne.

Hufvudformen, *Betula intermedia* THOM., insamlades i typiska exemplar på samma allmanning i „anhangen“ — „granlanden“ — mellan tallskogsmarken och myrarne samt förekommer allmänt inom regionen.

Bartsia alpina L. förekommer ymnigt kring fuktiga ställen på vattendragens elfbackar (elfbacke=Elvebakke eller stupnin-

gen från den ofvanför belägna plana terrängen ned mot elfstranden).

Carices äro allmänna på myrar, vid träskens gungflybräddar och efter elfstränderna!

C. rigida GOOD. har jag jämte β *inferalpina* LÆST. och γ *ripensis* LÆST. insamlat i Tornio elfs strand vid Huukis (Airijoensuu), der de växte tillsammans med *C. Goodenowii* J. GAY β *juncella* FR., *C. acuta* är allmän efter bäck- och elfstränder (lemnar liksom *C. aquatilis* godt hö till „kängskor“), *C. capillaris* växer på slätterängarne, *C. limosa* allmän på myrarna i sällskap med *C. irrigua*, *rariflora* (likväl ganska sparsamt förekommande), *ampullacea* β *borealis*, *filiformis*, *vesicaria* * *saxatilis* (Kengis) m. fl.

C. globularis L. förekommer allmänt på tufvor i skogsanhangen ned mot myrsträckningarne (tillsammans med *Carex vaginata*, *Ledum*, *Pedicularis lapponica* o. a.).

C. festiva DEWEY har jag anträffat ganska talrikt på lergrund efter landsvägen mellan Junusuando och Lovikka gästgifverier — en antagligen tillförene okänd fyndort.

I utflödet från en kallkälla strax vid Peräjävaara gästgifveri (se *Saxifraga stellaris*!) påträffades en växt, som jag vid insamlandet förlätligt nog misstänkte vara *Chrysosplenium tetrandrum* Th. Fr. Ehuru detta sedermera ej besannade sig, var fyndet emellertid intressant, ty *Chrysosplenium alternifolium* L. har förr aldrig observerats så långt i norr. Den blommade ej mera nu i September utan stod i frukt, och glänste därför i stället bland mossan de rödbruna frömassorna ur öppnade kapselskålar. Hela växten var i allmänhet betydligt spädare än vid dess förekomst söder ut i landet.

Coeloglossum viride (L.) HN. anträffas här och der i skogarne.

Convallaria majalis L., hvilken växer på en af holmarne i elfven vid Kengis bruk, är veterligen ny för dessa trakter.

Crepis tectorum L. ymnig på backar vid Muotka (Ut-mokkan=Muonio elfs inflöde i Tornio').

Cerastium vulgatum L. förekommer allmänt å gräsbevuxna platser. Stjälken uppnår fotshöjd eller derutöfver, är ofta sträfhårig med tillspetsade blad (trubbiga blad endast vid grenskottens bas). På den mindre af holmarne i elfven midt för Pajala by har jag funnit en form — *f. stricta*, antagligen tillhörande * *alpestre* LINDBL., med följande från α afvikande utseende: ”stjäl-

ken rundt om luden af ullhår, här och der hopgyttrade (vid knippegrenarne), eljes samlade till penslar (efter bladens kanter och i deras spets). Bladen ovala — lancettlika; foderblad håriga; blomställningen föga utbredd i betraktande af att knippet ofta är ända till 10 à 12-blommigt — den skulle tvärtom kunna kallashopdragen. Blommorna äro små och ha kronbladen något längre än foderbladen. Växten fotshög, spenslig.”

Cerastium alpinum L. förekommer ymnigt på båda holmarne midt för Pajala. Här, liksom på flere ställen i själfva kyrkoby, synes den hybridisera med *C. vulgatum* L. och detta till en sådan utsträckning, att det endast genom särskildt val lyckas att ur mängden plocka ut fullt typiska individer af *C. alpinum* — ett sådant utseende, som *C. alpinum* antar i fjälltrakterna (ex. från Rautusjoki vid Kurravaara, Tornio lappmark, i somras jämte frön lemnade förf. af Kand. Otto Schough) återfinner man likväl aldrig inom regionen. Diagnosen är följande på denna hybrid, som af förf. benämnts *Cerastium* $\curvearrowright$ *Læstadianum*, enär exemplar, tillhörande densamma, tillföre observerats af L. L. Læstadius och förvaras i Riksmusei botaniska samlingar.

Cerastium $\curvearrowright$ *Læstadianum* H. SAMZ. nova hybr.

(*C. alpinum* L. $\times$ *vulgatum* L.)

”*Mång-* (4-6 à 7) *blommig*, tätt tufvad med talrika grenskott. Stjälk uppstigande, rundt om luden af utstående hår. Nedre blad långt hårbräddade, hvitt ullhåriga, ovala; öfre stjälkblad ovala—lancettlika. Blomskärm hinnkantade. *Kronblad omkring dubbelt längre än fodret*. Kapseln ungefär af samma proportion till fodret som kronbladen. Frön vårtprickiga. Erinrar i sitt uppträdande mycket om *C. arvense* L. Förekomstort: Pajala kyrkoby.” Öfvergångsformer, som likväl tydligt tenderat åt diagnosens typ, äro jämväl anträffade.

Epilobium alsinefolium VILL. förekom inom Muonionalusta kapellförsamlings allmänningsskifte vid Parkajoki ymnig och särdeles vacker på skogstrakten Hirsivaara, der den fro-

dades kring en källåder i myrkanten strax vid kåtan. De yngre individerna blommade och voro till habitus helt och hållet olika de äldre, som voro rödaktigt anlupna och frukt-bärande samt vuxo upprätta med rotgrenarne djupt ned i mossbänkarne. Jag har äfven funnit denna växt vid Peräjävaara tillsammans med *Saxifraga stellaris*.

Erigeron elongatus LED. förefinnes "abundans" på de tvenne holmarne i Tornio elf midt för Pajala och gör god färgeffekt bland det höga, frodiga gräset genom sina svartröda holkfjäll. På betesbackar i kyrkbyn förekommer *E. acris* L. β *grandis* HN., blandad med *E. elongatus* och till habitus mycket påminnande om denna. Den är likväl lätt att skilja på holkfjällens färg samt genom hårighetens intensitet på dessa och skalfrukterna. Omöjligt borde likväl ej vara att hybrider förefinnas mellan dessa båda arter, ehuru några sådana nu ej anträffades. Anmärkas må likväl — så ringa rôle hårigheten än spelar, ehuru den också ibland anger en sträfvan att "härma" — det stälken ingalunda var "mjukhårig" hos *Erigeron acris* β *grandis* (cfr. den floristiska diagnosen!) utan tvärtom på flere individer obetydligt mera *hårbe-strödd* än på åtskilliga ex. af *E. elongatus*.

Eriophorum russeolum FR. förekommer ymnigt på några myrar kring Pajala: strax vid prestgården samt på ömse sidor om landsvägen utanför kyrkobyns gränsgärdesgård.

E. Scheuchzeri HOPPE växer allmänt på myrarne och i kärren samt på sank terräng efter elfstränderna. — *Eriophora* voro härstädes i somras (1889) nästan utblommade mid-sommartiden.

Hufvudarten *Equisetum variegatum* SCHLEICH af Liljeblads *Eqv. tenellum* förekommer allmänt efter elfstränderna inom regionen. Insamlad vid Kärendöjoki's utmyrne i Lainio elf (Sommaren 1877 fann jag den i Um. Lpm. vid Granfors nära Lycksele kyrkoby — en fyndort som ej står anmärkt i den reviderade editionen af Hartmans flora). *Equisetum palustre* L. f. *polystachion* RETZ. har jag anträffat på en sandmark i Pajala by.

Euphrasia officinalis L. β *nemorosa*: Pajala.

Festuca rubra L. * *dumetorum* L. finnes tämligen allmänt på sandiga stränder.

Gentiana nivalis L. är allmän på betesmarker och elfbackar, der de utmärkt vackert blå kronorna lysa bland gräset under Juli månad. Lemnar oerhördt mycket frö.

Hierochloa borealis (SCHRAD.) ROEM. & SCH. förekommer allmänt.

Hippuris vulgaris L. v. *fluviatilis* (WEB.) WIGG. växer hela Kärendöjoki bäck utefter i stora, vackra exemplar, bildande täta ruggar, hvilka vaja i strömvattnet.

Juniperus communis L. förekommer allmänt i lågt belägna skogstrakter (α och β nana Willd.), på torrare myrar (α) och på terränger med fjällnatur (β). På alla dessa växtplatser har den ett olika utseende. Ju högre öfver hafvet, den förekommer, desto mer krympa barren, de hvälfva sig bågböjdt och samla sig tätare i kransarne. På myrarne — en i vår sista flora-edition ej anmärkt förekomstort — finnes endast hufvudformen, i skogstrakterna (på sådan terräng, der markbetäckningen utgöres af mossor och bärris, men deremot ej, eller åtminstone sällsynt, på tallmons renlafsöfverdrag) afarten tillsammans med α , medan man på de inom regionen fåtaliga skoglösa bergens toppar (Lumivaara vid Areajoki o. s. v.) träffar fjälltrakternas nana-typ med dess glänsande, kupiga, tegellagda barr och om Biota-arterna påminnande utseende (särskildt detta, när den krypande busken är öfversållad med bärkottar).

Exemplar af *Juniperus communis* L. β nana WILLD. (— likväl ej fullt typiska nana-barr —), troligen tillhörande den *var. alopecuroides* LÆST., som omtalas i Skand. Flora af C. J. HARTMAN (ed. 12, pag. 33), har jag insamlat vid vägen mellan Pajala och Kengis. Liksom fallet är med vissa grenar af *Pinus silvestris* L. β lapponica (FR.) HN. [se denna växt!], äro barrkransarne här långt aflägsnade från hvarandra genom nakna grenmellanled; men i full analogi med just detta förhållande hos tallens σ -blomgrenar synes det också endast vara σ -exemplaren af enen, som få ett dylikt egendommeligt utseende särskildt i tillväxtdelar, som ännu ej angripits af *Cecidomyia juniperina*. Jag har visserligen ej varit i tillfälle att se de i Riksmusei samlingar förvarade læstadianska exemplaren, men med alla af mig observerade har förhållandet varit sådant, som nu rela-

terats. Forstassistent A. HAGEMANN i Alten (Bosekop), Norge, har — efter hvad han vid ett sammanträffande benäget mundtligt meddelade förf. — på enar inom Tromsö — Finmarkens Amte gjort samma iakttagelse, nämligen att dylika alopecuroides-grenar finnas just på ♂-exemplaren.

Juncus alpinus VILL, *f. uniceps* LÆST. påträffades tillsammans med hufvudformen i några få exemplar på sandstranden vid Rowa-Hemman (midt emot Pajala kyrkoby).

Lathyrus palustris L. har jag anträffat på det inom landet nordligast kända växtstället vid Mertalahti i Pajala kyrkoby.

Ledum palustre L. *v. dilatata* WG. förekommer på myrarnas rätt allmänt tillsammans med hufvudformen, men är ej det allra minsta konstant utan endast den extrema variationen i en pregnant grupp, något som härstädes är godt tillfälle att iakttaga. Bladbredden kan blifva ända till 4 linier (omkring 10 mm.), och ej sällan förekomma på samma individ blad med normal och abnorm bredd, de bredaste bladen i så fall på tillväxtskotten af stammen. För öfrigt korresponderar ju inom växtverlden olika bladbredd direkt mot terrängens beskaffenhet (förrådet på näringsämnen o. d.)

Leontodon autumnalis L. β *Taraxaci* (L.) förekommer typisk på sandstränder efter vattendragen tillsammans med öfvergångsformer mellan α och β , som hafva bladen delade (endast ett och annat helt) samt uppstigande stängel med 2 à 3 blomskaft, men deremot holkfjällen tjockt svartludna.

Den form, i hvilken *Luzula campestris* (L.) DC. uppträder härstädes, borde hänföras till *f. sudetica* WILLD., men är ej typisk, ty axen äro tämligen stora, färgade svartbruna eller brunröda. Beträffande hårigheten äro bladkanterna ej lika fullständigt befriade från hår (ofta tätt och långt hårströdda) som på exemplar, hvilka jag år 1887 observerat inom Lycksele lappmark. Växten i sin helhet är likväl mera glatt än man brukar se hos multiflora söderut i landet, hvadan de långa, hvita hårtofsarna i slidöppningarne här genast falla i ögonen. *Luzula campestris* (L.) * *pallescens* WG. anträffad i fullt typiska exemplar vid Mertajoki, Pajala.

Af *Lycopodia* förekomma på hedländ terräng *Lycopodium Selago* L., *clavatum* L., *annotinum* L., o. *f. alpestris* Hs., *alpinum* L. (ymnig öfver hela det efter Parkajoki vattendrag belägna allmänningskiftet, der äfven *L. complanatum* L. β *Chamaecyparissus* A. Br. växer) och *complanatum* L.

Mulgedium sibiricum (L.) Less. har jag anträffat i stor myckenhet på en mig veterligt alldeles ny fyndort, nämligen på den större af holmarne Tornio elf midt för Pajala by. FRISTEDT *) har tagit exemplar nära Kukkola (1,8 nymil norr om Haparanda), eljes är som sagdt denna växt tillförene ej observerad mellan kusten och lappmarksgränsen. Förekomstplatsen ligger på holmens norra sida — i vide-snåren strax inom sandreflarne och delvis äfven på dessa — hvilket ger anledning till den förmodan, att frön blifvit hitförda med vårfloden norrifrån; den växer nämligen vid Jukkasjärvi och Karesuando kyrkobyar.

Oxyria digyna (L.) Hill. Anträffades i Tornio elfs strand vid Peräjävaara gästgifveri. Den växte särdeles yppig, der marken genomsilades af från högre terränger nedsipprande vatten, men befann sig i så framskridet stadium d. 13 September, att endast helt få individer behöllo fruktgyttringarne. Flere exemplar befunno sig likväl i efterblomning.

Parnassia palustris L. β *tenuis* Wg. är en i typiska individer fin och vacker afart, som förekommer rätt allmänt efter elfstränderna. Exemplaren äro ofta 14—21 cm. höga, spensliga, med i förhållande till växtens dimensioner i öfrigt ovanligt små rotblad. Blomman är föga mindre än hos huvudarten, hvadan detta kännetecken icke är något utmärkande. Tenuistypen bildar icke någon konstant afart, utan flere mellanformer (äfven beträffande det, som väl skulle vara för β mest karaktäristiskt eller bikronbladens strålighet) gifvas, der man träffar den tillsammans med α .

Pedicularis lapponica L. allmän på mossiga tufvor i lägre skogsmark tillsammans med *Carex globularis*, *Ledum* o. s. v.

Petasites frigida (L.) Fr. anträffades i Augusti månad (endast blad) i en asp- och björkdunge kring vintervägen mellan Nuksujärvi och Kurkio byar.

---

*) Anteckningar öfver en resa i Torneå lappmark, på Kongl. Wetenskaps-Akademiens bekostnad företagen under sommaren år 1852 af R. F. FRISTEDT. (Ingår ss. bihang till den botaniska årsberättelsen för år 1850. Sthlm 1853.)

Phleum alpinum L. allmän på ängsmarker och betesbackar, på landsvägsrenar o. s. v.

Picea excelsa (LAM.) LINK. β *obovata* LEDEB.

Den extrema — typiska formen har jag funnit i Finland på ungefär samma latitud som Pajala, nämligen kring de inom Kolari s:n belägna gårdarne Walkeajärvi och Tappojärvi, hvarest äfven mellanformer mellan α och β — från Nylanders *var. medioxima* (en varietet, som tydligen uppkommit genom att benämna en viss typ i en öfvergångsserie, och hvars utsträckning åt α eller β således helt och hållet beror på subjektiv uppfattning) till exemplar i nära nog full öfverensstämmelse med den norrländska granens allmänneliga utseende — förekomma till nästan större antal än de äkta obovata-representanterna. Inom svenska Pajala-regionen har jag ej anträffat en *typisk* obovata, men väl former, hvilka närmat sig denna. Speciellt vid Kengis hafva kottar insamlats, hvilka endast genom sin stora längd och de mindre bredt afrundade basalfjällen skilja sig från en veritabel obovata. Der, vid Kengis, har jag också tagit kottar, hvars skärmar på midten äro bredt rundade, medan de vid basen och toppen äro om ej tillspetsade, så åtminstone högst obetydligt afrundade, liksom jag äfven från *samma*, ett yngre träd, har plockat ned kottar, af hvilka somliga mycket närma sig β , andra deremot ej alls. Finland synes emellertid vara obovata-variationens rätta hem, och kring den finska Muonio by lär den (efter forstmästare ÖSTRINGS mundtliga utsago) vara den förherskande och förekomma i rent typiska former — det är som om kottefjällen, ju längre man kommer norrut, blefve bredare och bredare för att hindra fröen att förderivas. På höglända plåtär synes granen, der markbetäckningen utgöres af lafvar, ha ytterst svårt att reproducera sig, medan deremot tallen gör det vida lättare.

Pinus silvestris L. β *lapponica* (FR.) HN. är den efter Tornio elf med dess tillflöden allmänt förekom-

mande furan. På "hedlandets" torra sandmo växer den typisk med tjocka, korta och breda barr, hvars kanter äro djupt invikna, samt med dessa karaktäristiska nakna grenstycken mellan barrkransarne. Mellan Äkäsjoki och Luosojärvi i finska Kolari s:n, cirka 3 mil på norra sidan Tornio elf från svenska Huukis räknadt, har jag anträffat ett tallbestånd, der β lapponica synes öfvergå i α . Barrnen voro härstädes — särdeles inom de äldre hvarfven — mycket längre än vanligt är hos β . — Barrskogsgränsen går i Sverige ej vid Maunu, såsom det allmänt uppgifves, utan vid Naimakka, cirka 5 mil i norr från Karesuando.

Poa alpina L. är allmän inom regionen. På slätterängar och gräsrika holmar blir den inemot 6 dm. lång med rikblommig, utbredd vippa; på högt belägna grusåsar deremot mindre, med sammantryckt blomställning och ganska korta blad vid stråets bas. Förekommer med skarpt knäböjdt strå.

Poa cæsia J. E. Sm. har jag anträffat vid Pajala kyrkoby samt i elfstranden vid Kassa hemman. Förekom i stora, vackra exemplar.

Polemonium coeruleum L. * *campanulatum* Th. Fr. är en god underart. För öfrigt vill jag bekräfta C. P. LÆSTADII yttrande *): „denna synes vara den i Torneå Lpm. allm. förekommande, då deremot den, som finnes i Ångermanland och Medelpad, tillhör *P. coeruleum*.“ Men den förekommer äfven söder om lappmarken, inom regionen, ehuru aldrig i större mängd, och blommade den vid Pajala kring midsommar vackert här och der efter Mertajokis strandbädd. Ju mera späda och fåblommiga exemplaren voro, desto skarpare individualiserade föreföllo de. Färgen på de klocklika kronorna var ej himmelsblå utan mörkare, mera djupt mättad. Förutom vid Pajala har jag insamlat växten kring Parkajoki (vid Muonio elf) samt i närheten af nybygget Tappojärvi i Finland, Kolari s:n.

Rhodiola rosea L. växer efter Lainio elfs stränder. Rotstocken sitter fast inkilad i stembänkarne, härstädes plana och täta som i en gata, hvadan det är rätt besvärligt att lossa växten. Insamlades vid Kärendöjokisuando, d. v. s.

*) I "Bidrag till kännedomen om växtligheten i Torneå lappmark". Akad. Afhandling. Upsala. Edquist & C:o 1860.

Kärendöjoki's utmyrne i elfven, men den hade i allmänhet blommat ut, ty det var sent på året, den 7 September. *Equisetum variegatum* Schleich, växte här i oskiljaktig förening med *Rhodiola*.

Rubus castoreus LÆST., troligen sjelf en bastard mellan *R. saxatilis* L. och *R. arcticus* L., hybridiserar efter min öfvertygelse och uppfattning härstädes med *R. arcticus*, ty der finnas hundratal af exemplar, som hafva så många af denna senares karaktärer, att man ovilkorligen står tveksam, huruvida man bör hänföra dem till *arcticus* eller *castoreus*. Jag kom genast att tänka på sydligare traktens *Glechoma hederacea* L. v. *grandiflora* Fr., när jag såg dessa kraftigt utvecklade individer växa efter elf- och bäckstränderna i skygd af pil- och vinbärssnår, ty förutom likheten i uppträdan det samma präktiga, djupa grönska hos de stora bladen. Vid flere exemplar af följande utseende har jag särskildt fäst mig och skulle vilja anse dessa tillhöra ett modus, på hvilket hybridiseringen yttrar sig, ty sedan finnes nog flere andra och sub-former i mängd.

Rubus $\asymp$ Pajalensis H. SAMZ. nova subhybr.

(*Rubus arcticus* L. $\times$ *castoreus* LÆST.)

"Stipler ovala, trubbiga—spetsiga, omkring 15 mm. långa; bladen hvassågade, uddbladet ovalt—(äggrundt) med vigglik (nästan hjärtlik) bas, oftast skaftadt, sidosmåblad sneda, irreguliära; kronblad omvänt ägg-runda, dubbelt längre än foderbladen; blomskafven 3 å (vanligast) 4—5 cm. långa; blomman 2 cm. eller något mera i diameter; stjälken oftast 1-blomstrig, rundt om småhårig, i saknad af örtrefvor. Bland pil-snår efter Tornio elfs stränder kring Pajala."

På tvänne exemplar, tillhörande denna hybrida form, har jag funnit alla småbladen sammanflyta till en enda, hjärtlik bladskifva (cfr Lektor Olssons uppgift om *Rubus arcticus* i Bot. Not. 1873).

Rubus arcticus L. lemnade till följd af de gynsamma vegetationsförhållandena mogen frukt härstädes i somras, något som lär förekomma ovanligt sällan.

Rumex Acetosella L. förekommer ofta nog utan basflikar på bladen. Insamlades vid Kärendöjärvi by den 3 September.

Sagina saxatilis WIMM. förekommer tämligen allmänt kring Pajala på något fuktiga betesvallar. Insamlad dels vid Sattajärvi, dels vid Junusuando masugnsby.

Salix myrtilloides L. allmän på torrare myrar bland *Rubus Chamæmorus*, *Betula nana*, *Salix hastata* &c.

Saussurea alpina (L.) DC. växer allmänt och yppigt på myrarne samt bland videsnåren efter bäckstränderna. *Læstadii* var. *subacaulis* är en *minimi*-variation af den alshöga hufvudformen, som man på en riklig förekomstort lätteligen kan följa ända ned till 2 à 3 tum höjd — hvilken storlek just skulle vara den karaktäristiska för *subacaulis*.

Saxifraga stellaris L. växte bland fuktig mossa i utflödet från en kalkälla strax vid Peräjävaara gästgifvaregård tillsammans med afarten *β comosa* RERZ. Somliga ex. voro vid insamlingstiden (slutet af September månad) stadda i efterblomning, andra hade fullmoget, rikligt frö i gaffelgrenarnes kapslar.

S. Hirculus L. förekommer på sankmyrar — bland *Solidago* (!), *Ledum*, *Betula nana*, *Saussurea*, *Menyanthes*, *Carrices*, *Junci*, *Sphagna* — efter vägen mellan Junusuando och Vittangi samt flerstädes kring Pajala: bl. a. särdeles ymnig och vacker i myrar mellan Kaunisvaara och Areavaara. — Vi kommo att nämna *Solidago* som boende på myrarne härstädes och vilja ännu en gång fästa uppmärksamheten vid detta förhållande.

Scutellaria galericulata L. har jag anträffat på lergrund vid aftagsvägen till Junusuando gästgifveri; den är veterligen ny för dessa trakter.

Sceptrum Carolinum (L.) HN. förekommer allmänt efter bäckstränderna och på slätterängar.

Selaginella selaginoides (L.) LINK. allmän i fuktig mossa på elfbackarne, kring källdrag &c.

Stellaria graminea L. allmän på ängs- och betesmarker.

St. Friesiana SER. öfverallt i skogstrakterna.

St. crassifolia EHRH. v. *subalpina* HN. växer i myrar vid vägen mellan Lovikka och Junusuando gästgifverier.

St. borealis BIGEL v. *calycantha* BONG har jag insamlat på fuktiga ställen kring mellersta och öfre loppet af Areajoki.

Thalictrum rariflorum FR. *β boreale* F. NYL.

Denna afart påträffades i 2:ne ex. på redan observerade fyndorten vid Huukis tillsammans med *Th. simplex*, dit den af Fries hänfördes. Intet enda exemplar stod att finna af

hufvudformen Th. rariflorum FR., men elfbacken var också vid besöket (den 9 Augusti) redan slagen och höet inbergadt.

Tofieldia borealis WG. förekommer allmänt i stora vackra ex. efter elfstränderna.

Triticum violaceum HORN: Pajala, 1 ex. på den större af holmarne i Tornio elf.

Af *Vaccinium vitis idæa* L. har jag på allmänningsskiftet vid öfre Kaunisjoki och Kolkojoki funnit en vacker och egendomlig form, som med sina ibland ända till 2 tum (6 cm.) långa, nakna grenstycken påminner om *Pinus silvestris* L. v. *lapponica* FR. och *Læstadii* f. *alopeuroides* af *Juniperus communis* (= ♂-individer af enen). Stammen är hos denna form ända till 3 dm. hög, upprät och nästan enkel, med grendelar, som till 3—6 cm:s längd antingen äro alldeles nakna eller också försedda med 1 å 2 ytterligt små blad. Den växer på hedländ terräng och ser mycket egendomlig ut bland ljungen.

Inom kustgebietet förekommer *Vaccin. v. id.* med hvita frukter på några ställen, hvilket vi vilja hafva nämnt härstädes, ehuru det råkar falla utom det speciella området för uppsatsen. På hedländ, helst afbränd mark förekommer den nämligen i stor myckenhet kring Kuivakangas by och på berget Pappinpojanvaara i Öfver-Tornio socken samt vid Niemis i Hietaniemi s:n.

Veronica longifolia L. är allmän efter Tornio elf. Vid Kassa har jag funnit 1 individ, som tillhör *γ media* Schrad., och hvars bladform är väsentligt olika hufvudtypens. Samtliga bladen afsmalna nämligen från en bredt äggrund (3 cm.) bas samt uppnå cirka 3 å 5 cm:s längd. Sågtänderna äro grunda, breda och tillspetsade.

Viscaria alpina (L.) G. Don. allmän på sandstränder efter elfvarne.

På en intressant, högländ lokal kring järnfyndigheterna och de gamla malmtägrarna vid *Junusuando masugnsby*) belägen 7,5 mil norr om Pajala och strax inom lappmarksrådet, som äfven utgör gräns mellan Pajala och Jukkasjärvi socknar) hafva följande växter observerats i slutet af Juli månad:

Asplenium Trichomanes L. * *viride* Huds. förekom i bergsskrefvor och på afsatser, der till kornig sand söndermulad malm låg som underlag.

Alsine biflora (L.) Wg. fans allmänt på åsarne vid masugnsbyn. Ehuru här ej är högfjällsnatur med branter och dalgångar, var det likväl tillfälle att iakttaga båda de habituellt olika former, hvilka C. P. Læstadius omnämner i sin grad. disp., således dels en nedtryckt efter marken i stora ruggar sig utbredande form med frukterna dubbelt längre än fodret, dels en upprätt, mera långgrenig form med frukterna endast $\frac{1}{3}$ längre än fodret.

Botrychium Lunaria (L.) Sw. växte tämligen allmänt kring grufvorna. Ytterst sparsamt förekom äfven * *rutaceum* Willd., hvilken tillförenej observerats norr om polcirkeln.

Dryas octopetala L. var ymnig på grusåsarne. Den hade nu blommat ut, så att det endast gafs tillfälle att se de finfjuniga karpellspröten stå som små buketter inne bland de nedvissna kronbladen. Rotstocken kryper grundt — nästan ofvanpå marken — med talrika utgreningar samt är lätt att upprycka.

Saxifraga aizoides L. anträffades på åsarne tillsammans med *Alsines biflora*, *Dryas*, *Sibbaldia* m. fl.

Sibbaldia procumbens L. hade nyss fått sina blekgula kronblad utvecklade, der den växte här och der på morängruset.

Stellaria borealis Bigel. förekom ymnigt i vattensjuka sänkor vid malmtågterna tillsammans med *Montia fontana* L. α minor Gmel.

Mellan Junusuando masugnsby och Vittangi samt i själfva Vittangi kyrkoby äro observerade:

Carex levirostris (Bl.) Bl. & Fr. förekom i strand vid Vittangi gästgifveri, der den sparsamt växte med en stråbas, som erinrar om *Scirpus lacustris* L. Grof och frodig. Antagligen den Holm'ska fyndorten!

Gnaphalium norvegicum Gunn. påträffades nära aftagsvägen till Merasjärvi, der den växte på dikesrenarnes lerlager. De mera sammanträngda axen med de mörka hinnkanterna på holkfjällen syntes här, der växten ej förekom i större mängd, vara ett karaktäristiskt kännetecken.

Sagina nodosa (L.) Fenzl. växte vid Merasjärvi. C. P. Læstadius har förut iakttagit den i dessa trakter.

Exemplar af mera intressanta bland ofvan afhandlade växter hafva blifvit insända till Kongl. Vetenskapsakademien

i Stockholm samt „Den botaniske Forening“ i Kjøbenhavn, till lektor S. Almquist i Stockholm för granskning hela skörden af Hieracia och Potamogetoneæ, hvarjämte frön för sådd i Bergianska trädgården blifvit öfversända till Professor Veit B. Wittrock, Stockholm.

Gellivare den 27 Mars 1890.

Literaturofversigt.

Trail, James W. H., Enumeration of Fungi collected in Hardanger in 1887. (Trans. a. Proc. Botanic. Society Edinburgh. Vol. XVII. Part. III p. 487—495. 1889.)

Följande nya former beskrivas i detta arbete: *Leptosphaeria Dumetorum* Niessl. var. *Galii-borealis*, *L. quadrisepata*, *Pleospora Andropogonis* Niessl. v. *Actææ*, an sp. nova., *Ophiobolus immersus*, *Ramularia Oxyriæ*, *Phyllosticta Geranii*, *Septoria Rumicis*, *Rhabdospora Artemisiæ*, *Marsonia Salicis*.

Lagerheim G. v., Harpochytrium und Achlyella, zwei neue Chytridiaceen-Gattungen. (Hedwigia 1890 s. 142—5 tab. 2).

Det förstnämnda af dessa 2 nya släkten har förf. funnit på Hyalotheca dissiliens på Lassby backar vid Upsala, hvarför den enda kända arten kallas **Harpochytrium Hyalothecæ**. Den liknar till formen mycket Characium longipes, samt har genomvuxna sporangier, hvilket förhållande förut ej iakttagits hos Chytridiaceerna.

Smärre notiser.

Societas pro Fauna et Flora fennica.

Den 12 Mars 1890.

Herr M. BRENNER förevisade och beskref en å Wiks Ladugård i Helsinges socken af eleven A. Blomqvist tagen enkelbladig form af *Rubus idæus*, hvilka genom spetsiga äggrunda eller hjertlika, hela eller 2—3-klufna blad, stundom öfvergående i normala 3-fingrade med skaftadt uddblad, afviker från den förut kända enkelbladiga var. *simplicifolius* Bl. (*anomalus* Arrh.). För denna form, hvilken han, utom i det nu

förvisade, rikligt blom- och fruktbärande exemplaret, dessutom hade varit i tillfälle att se i såväl sterila som blombärande exemplar från tvänne lokaler i Lojo och Elimä socknar, föreslog han namnet var. *simplicior*, samt uttalade den förmodan att densamma möjligen kunde utgöra stamformen till vår nuvarande *R. idæus*. I sammanhang härmed omnämde han några afvikande former af *R. arcticus* med såväl skenbart femfingrade som treklufna blad.

Af den af honom under benämningen subvar. *litoralis* till *F. duriuscula* L. förda *Festuca*-formen hade herr Brenner nyligen haft tillfälle att se i Hangö tagna exemplar, hvilka under ledknutarna äro svagt prunerade och sålunda utvisade denna forms slägt-skap med *F. glauca* Hack., hvarför dess rätta namn vore *F. glauca* Hack. (ej Lam.) var *litoralis*. För öfrigt hade han genom dessa exemplar bestyrkts i sin tidigare uttalade öfvertygelse att denna form ej vore iudentisk med hvarken *F. glauca* Lam. eller *F. cæsia* Sm. — Slutligen omnämde Herr Brenner de i Finland förekommande formerna af *Chenopodium album* L., bland hvilka enligt Reichenbachs diagnoser och flere tyska författares uppfattning *glomerulosum* Rehb., jemte *pagonum* Bchnb. vore att söka bland de till Kochs *spicatum* hörande formerna med glesa uppräta ax, den förra stående närmare *spicatum*, den sednare närmare *cymigerum* Koch, (*viride* L.), af hvilka två de enligt Reichenbach vore hybriditeter, hvaremot den hos oss med namnet var. *glomerulosum* betecknade, *cymigerum* närstående formen med mycket långskaftade och glesa, utböjda blomsamlingar snarare vore var. *pedunculare* (Bertol.) Moq.

Den 12 April.

Prof. SAHLBERG anmälde som en novitet för landets insektfauna en liten gallfluga, *Cecidomyia Strobi* Winn., som förut var känd endast genom några exemplar från trakten af Aachen. Larfven till denna

skadeinsekt utvecklas i granens trö, hvars skal dervid tyckes erhålla vanlig hårdhet, medan någon egentlig galläpplebildning icke eger rum. Genom ett hål i fröskalet lemnar puppan fröets inre och faller till marken; kort derpå lemnar den fullbildade insekten kokongen, som ej är spunnen af trådar utan tyckes uppkommit genom afsöndring från insektskroppens yta. I ett parti grankottar från Inari, sända af befallningsman NORDLING, hade denna gallfluga utvecklats i sådan mängd att frösättningen derigenom nästan alldeles felslagit. Imagines hade i boningsrum utflugit under senare hälften af Mars och början af April. Enligt meddelande af d:r KIHLMAN hade insekten likaså i stor myckenhet utflugit från särskilda kotteprof, insamlade af honom på vårvintern 1889 i ryska lappmarken (Kajäschä, Imandra, Warsinsk, Jokonsk, Ponoj). Denna insekt synes sålunda hafva en ganska stor utbredning i nordligare trakter och torde derstädes i ej ringa grad motverka granskogens föryngring. — Tvenne arter Pteromalider hade anträffats tillsammans med gallflugan och ansågos lefva på dess bekostnad samt sålunda inskränka dess spridning. En utförligare uppsats utlofvades till "Meddelandena".

Vid extra möte den 19 April beslöt Sällskapet tilldela docenten R. HULT ett reseunderstöd af 1000 mark för en botanisk resa till Lappmarken. Färden ställes till trakten af Sompiojärvi, derifrån de förut oundsökta fjellgrupperna Raututunturi och Saariselkä på gränsen mellan Inari och Sodankylä socknar komma att besökas. Jemte rent botaniska, spec. växttopografiska undersökningar, afses äfven studier öfver traktens orografiska och hydrografiska förhållanden.

Den 13 Maj (årsmöte).

Till publikation anmäldes:

E. WAINIO: Études sur la morphologie et le systematique des lichens du Brésil.

HJ. HJELT: Kännedomen om växternas utbredning i Finland.

C. G. SANIO: Die Harpidien der Halbinsel Kola und des nördlichen Finnlands.

Till utländsk ledamot föreslogs adjunkten T. O. B. N. KROK.

Vetenskapsakademien d. 16 maj. Sekreteraren inlemnade till införande i akademiens skrifter en uppsats af fil. kand. O. FR. ANDERSSON, Bidrag till kännedom om Sveriges Chlorophyllophyceer. I. Chlorophyllophyceer från Roslagen.

Den 17 juni. Prof. WITTRÖCK inlemnade för införande i Bihaget till akademiska handlingar en uppsats af medicine kand. M. ELFSTRAND „Botaniska utflykter i sydvestra Jemtland och angränsande del af södra Trondhjems amt sommaren 1889 jemte beskrifning på åtskilliga därunder påträffade Hieracia och Carices“ samt redogjorde för följande till akademien ingifna berättelser om följande resor, som under sommaren 1889 blifvit utförda med bidrag af akademien: 1) af doc. AXEL LUNDSTRÖM för att studera vegetationen inom Norrbottens län, företrädesvis på det område, som genom den ny-anlagda jernvägen till Gellivara blifvit lättare tillgänglig; 2) af kand. GUNNAR ANDERSSON för studerandet af de olika växtformationerna på de sydsvenska torfmossarnes yta; 3) af folkskoleinspektören FR. LAURELL för idkande af dendrologiska studier i Östergötland, på Gotland, i Skåne och i trakten af Göteborg; och 4) af kand. LARS ROMELL för att på Omberg lära känna svampfloran på detta berg och i den kringliggande trakten.

Slutligen meddelade prof. WITTRÖCK att greve FREDRIK STRÖMFELT såsom skänk till naturhistoriska riksmusei botaniska afdelning öfverlemnad sin sons framlidne Regnellska amanuensen HARALD STRÖMFELTS efterlemnade alg- och fanerogamsamlingar.

Sekreteraren inlemnade för intagande i akademiens skrifter en uppsats af prof. A. G. NATHORST „Kritiska anmärkningar om den Grönländska vegetationens historia“.

Af anslaget till Kristiania universitet är i år utdelade åt sognepräst CH. KAURIN 200 kr. för att anställa bryologiska undersökningar i Norges fjälltrakter; åt kand. mag. OVE DAHL 300 kr. för att undersöka fanerogamvegetationen i Søndmør og Nordmør, samt åt konservator FOSLIE 150 kr. för att företaga algologiska undersökningar i Tromsø amt.

Amerikanska vattenpesten (*Helodea canadensis*) har under de sista 10 åren spridt sig från Djursätra brunn dit växten kommit med emballag till parkträd, hvilka vid ankomsten nedlades i den förbi brunnen flytande bäcken. Några kilometer nedanför brunnen inmyunnar denna bäck i ån Djuran, hvilken äfven är uppfylld af främlingen åtminstone ned till Djurström. Då Djuran strax nedom Djurström utmyunnar i Tidan, torde det icke dröja länge innan vattenpesten kommer dit, såvida detta icke redan inträffat. Då det kunde vara af intresse att erfara, med huru stor hastighet växten sprider sig i ett vattendrag, uppmanas botanister, som under sommaren besöka Tidan, att ge akt på förhållandet. Det var omkring 1880 som växten kom till Djursätra. W.

Hos Svanström & C:o

Stockholm Myntgatan 1.

kan erhållas:

Grått blomprensningspapper format 360×445 mm.	Pris	pr	ris	3,—
Hvitt	”	”	”	10,—
Herbariepapper N:o 8 ,hvit färgton	240×400	”	”	4,50
” ” ” 11 ,blå	285×465	”	”	7,75
” ” ” 13 ,hvit	285×465	”	”	9,—

Obs De båda sistnämnda sorterna användas vid Riksmusei Botaniska afdelning.

Innehåll.

BERG, A., Lichenologiska anteckningar, s. 161.

SAMZELIUS, H., Vegetationsiakttagelser inom Pajala socken s. 173.

Literaturöfversigt, s. 188.

Smärre notiser. Lärda sällskaps sammanträden, s. 161, 188. — Anslag, s. 191. — Vattenpesten, s. 192.